

Hvem er det som snakker om fisken?

Bildene sladdet p.g.a.
evt. copyright

FISK ER DYR: Oppdrettsnæringen handler om produksjon av dyr i stor skala, med alle utfordringene som det fører med seg – også dyrevelferd. Men til nå har myndighetene bevilget kun små ressurser til forskning på området. Illustrasjonsfoto: Torggrim Rath Olsen

Av styreleder Bente Bergersen og Adrian Smith, Norecopa

I sitt innlegg den 2. desember spør vår nye fiskeriminister hvorfor det er ingen som snakker om fisk, til tross for at det serveres 36 millioner norske sjømatmåltider daglig, og oppdrettsnæringen spås å vokse til en omsetning på 550 milliarder innen 2050.

Vi som jobber daglig med problematikken rundt dyreforsøk vil gjerne legge til: Hvem er det som snakker om fisken? Næringen dreier seg jo om produksjon av dyr, i til dels stor skala, med alle utfordringene som det fører med seg.

Velferdskrav

En ung og raskt voksende næring risikerer alltid barneskjuddommer, og fiskeriministeren peker på to av disse: lus og rømming. Oppdrettsnæringen er i stor grad avhengig av kunnskap fra dyreforsøk. I tillegg til de praktiske problemene er det viktig å holde fokus på dyrevelferd når en næring benytter levende dyr som sitt le-

vebrød.

Loven setter de samme velferdskravene om vi bruker fisk eller hunder som forsøksdyr. Det er bra, fordi dyrevelferd er en vinn-vinn situasjon: de beste forsøksresultatene – og den beste fiskefilen – kommer fra dyr som er minst mulig stresset. Vi vet en del – men langt fra nok – om hvordan vi kan erstatte, redusere eller forbedre pattedyrforsøk. Men når det gjelder fisk er det fortsatt mye å lære. Oppdrettsnæringen er ung og de ulike artene har forskjellige behov. Her kan vi definitivt ikke bare snakke om «fisk» når ordet dekker ca. 30 000 ulike dyrearter. De beste vilkårene for hold og stell av laks er ikke nødvendigvis de samme som for torsk eller kveite.

EU-direktiv

Om kort tid skal Norge gjennomføre nye og strengere krav til dyreforsøk, basert på et EU-direktiv som trådte i kraft 1. januar 2013. Forsøksdyrmiljøet har visst om dette i en årrekke. Norske fiske-

forskere jobber med de midlene de kan skaffe seg for å øke vår kunnskap innenfor fiskevelferd.

Men uten øremerkede midler til forskning på dyrevelferd må slike prosjekter konkurrere med søknader som nevner de attraktive ordene som vi kjenner fra festtalene: vekst, velstand og arbeidsplasser. Det er en urettferdig konkurranse. Dyrevelferd bør prioriteres i en så intensiv næring, selv med null vekst.

Forskningsfond

For 10 år siden behandlet Stortinget en melding om dyrevelferd. Dette førte til at det ble opprettet en konsensus-plattform for erstatning, reduksjon og forbedring av dyreforsøk. Næringskomiteén anbefalte at det også ble etablert et statlig forskningsfond til arbeidet med alternativer til dyreforsøk. Så langt er det ikke blitt noe av dette fondet, og plattformen har bare penger til en halv stilling. Tilsynet med dyreforsøk bør etter vår mening også styrkes: vi vet ikke

hvor mange dyr som gikk med i 2012 fordi tilsynsorganet ikke har hatt ressurser nok til å skrive årsrapporten.

I den samme 10-årsperioden har den svenske staten, uten våre enorme inntekter, øremerket langt over 100 millioner kroner til forskning på alternativer. I likhet med danskene og finnene bruker de nå betydelige ressurser på organene som er nødvendige for å gjennomføre EUs direktiv.

Involvere ekspertene

Vi er enige med ministeren om at det er for lite snakk om fisken. Vi håper at dette er starten på et initiativ fra hennes side på å involvere ekspertene i forsøksdyrmiljøet mens departementene forbereder gjennomføringen av de nye EU-kravene. La oss sørge for at veksten i fiskerinæringen skjer på best mulig måte for alle partene, med en anstendig del av inntektene pløyd tilbake til dyrene som den er basert på. Da kan vi virkelig kalle oss for en nasjon som snakker om fisk!